Dosarul: nr.2a-1867/24 Judecător:
Dan Sîrbu
2-23107189-02-2a-08052024

**D E C I Z I E**

28 ianuarie 2025 *****

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina

Anton

Judecătorii Dorin Dulghieru și Constantin

Roșca

Grefier

Victoria Talpă

examinând în ședința publică apelul declarat de avocatul Stoianov Ludmila în interesele lui Russu Valeriu, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gorceag Tatiana către Rusu Valeriu, privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere, împotriva hotărârii Judecătoriei *****, sediul Centru din 14 februarie 2024, prin care acțiunea a fost admisă,

**c o n s t a t ă:**

La 25 iulie 2023, Gorceag Tatiana s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Rusu Valeriu privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor.

În motivarea acțiunii a invocat că din relația reclamantei cu pârâtul Rusu Valeriu a rezultat copilul comun Gorceag Vladislav, a/n 14 februarie 2008.

În baza hotărârii Judecătoriei Rîşcani, ***** din ***** dosar nr. *****, a fost recunoscută paternitatea lui Rusu Valeriu în privința fiului minor Gorceag Vladislav, şi dispusă încasarea de la pârâtul Rusu Valeriu în beneficiul subsemnatei Gorceag Tatiana a pensiei alimentare pentru întreținerea fiului minor Gorceag Vladislav în mărime de 1/4 din toate tipurile de plăți lunare ale pârâtului, începând cu 09 octombrie 2008, și până la atingerea majoratului de către copil.

Documentul executoriu a fost depus la executare şi se execută până la moment de către executorul judecătoresc Victor Caţer.

Tot timpul copilul s-a aflat împreună cu reclamanta, iar pârâtul niciodată nu s-a interesat de soarta acestuia şi nici nu comunică cu el, neglijând categoric obligațiile sale parentale.

Suma *de facto* încasată în vederea executării hotărârii Judecătoriei Râşcani, ***** din ***** dosar nr. *****, în mărime de 800 lei lunar, nici pe departe nu corespunde

cheltuielilor reale şi necesare pentru întreținerea şi îngrijirea copilului, constituind o valoare net inferioară valorii minimului de existență calculat pentru întreținerea unui copil.

Consideră că pârâtul intenționat nu declară toate veniturile care le realizează, pentru a diminua cuantumul contribuției sale în baza hotărârii judecătorești curente, care prevede încasarea pensiei în cotă proporțională din toate veniturile. Menținerea aceluiași cuantum *de facto* al pensiei supra împovărează reclamanta, care astfel este nevoită să suporte personal cea mai mare parte a cheltuielilor de întreținere a copilului, totodată contravine intereselor copilului care are dreptul legal de a beneficia de întreținere corespunzătoare şi în mărime egală din partea fiecărui părinte.

Ţinând cont de faptul că copilul a crescut, absolvind de curând gimnaziul, cheltuielile curente urmând să se majoreze şi mai mult odată cu accederea copilului în anul curent la studii prin contract, consideră necesar şi corect ca să fie dispusă încasarea pensiei alimentare în cuantum fix, în mărime de 3 500 lei, fapt care îl şi solicită respectuos instanței de judecată.

Ținând cont de necesitățile de întreținere a unui minor în municipiul *****, pensia pentru întreținerea copilului minor în mărime de 3 500 lei lunar este o sumă rezonabilă şi care va asigura pe cât este posibil un trai decent al acestuia.

Anticipând o anumită poziție pe care pârâtul poate s-o folosească în apărare, ţine să menționeze că nu este echitabil şi corect ca la baza determinării cuantumului pensiei să se folosească un simplu calcul matematic şi să se divizeze la doi valoarea minimului de existență pentru un copil, publicată de către Biroul Naţional de Statistică, or, o astfel de tratare a problemei este direct contrară intereselor superioare ale copilului minor.

În temeiul circumstanțelor descrise, în baza normelor la care a făcut referire în textul cererii şi a prevederilor art. 166, 167 Cod de procedură civilă, solicită instanței de judecată admiterea acțiunii; dispunerea modificării cuantumului pensiei de întreținere, încasată de la Rusu Valeriu, a/n ***** în beneficiul Tatianei Gorceag, *****, pentru întreținerea copilului minor Gorceag Vladislav, a/n ***** stabilită prin hotărârea Judecătoriei Rîşcani, *****, nr. ***** din 20 aprilie 2012; dispunerea încasării de la Rusu Valeriu, a/n ***** începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată, în beneficiul Tatianei Gorceag, *****, a pensie pentru întreținerea copilului minor Gorceag Vladislav, a/n ***** în mărime de 3 500 lei lunar, până la atingerea majoratului de către copil.

În drept, acțiunea reclamantei Gorceag Tatiana a fost întemeiată în baza art. 58, 75, 76, 97, 98, 110 Codul familiei.

***Prin hotărârea Judecătoriei *****, sediul Centru din 14 februarie 2024,*** s-a admis acțiunea depusă de Gîscă Tatiana privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor.

S-a modificat cuantumul pensiei de întreținere a copilului minor stabilită anterior prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, ***** din ***** nr. *****, și se încasează de la Rusu Valeriu, *****, în beneficiul Tatianei Gorceag, IDNP ***** pensia pentru întreținerea copilului minor Gorceag Vladislav, IDNP 2006500442333, în suma bănească fixă de 3 500,00 (trei mii cinci sute,00) lei lunar, începând cu data înaintării acțiunii în judecată – 25 iulie 2023 şi până la atingerea majoratului copilului minor.

În legătură cu modificarea cuantumului pensiei de întreținere încasată prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, ***** din ***** nr. *****, s-a retras de la executare documentul executoriu nr. ***** emis de Judecătoria Rîșcani, ***** la ***** care urmează a fi înlocuit

în cadrul procedurii de executare cu documentul executoriu nr. 2-15257/2023 emis de Judecătoria ***** (sediul Centru) la 14 februarie 2024.

Se încasează de la Rusu Valeriu, *****, în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 1 110,00 (una mie una sută zece,00) lei.

***În dezacord cu hotărârea instanței de fond, la 06 martie 2024 avocatul Stoianov Ludmila în interesele lui Russu Valeriu*** a depus cererea de apel nemotivată, iar la data de 25 septembrie 2024 cerere de apel motivată, prin care a solicitat casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea ce vizează stabilirea cuantumului fix al pensiei alimentare în valoare de 3 500 lei şi încasarea taxei de stat, pronunțarea unei hotărâri noi în această parte privind încasarea din contul lui Russu Valeriu în beneficiul Tatianei Gorceag pensia alimentară în cuantum de 1/4 din salariu şi/sau toate veniturile însă nu mai puțin de 1500,00 lei.

În motivarea apelului apelantul a invocat că la judecarea capătului de cerere privind stabilirea şi încasarea pensiei alimentare în cuantum fix instanța de judecată nu a constatat şi nu a elucidat circumstanțe importante pentru stabilirea echității între părți, determinarea unui cuantum rezonabil şi plătibil de către debitorul obligației de întreținere, ceea ce potrivit dispozițiilor art. 386 alin. (1) lit. a) din CPC constituie temei de casare a hotărârii instanței de fond.

Susține că tatăl copilului nu a refuzat să contribuie la îngrijirea copilului său. După stabilirea paternității si a obligației de întreținere a copilului minor, acesta si-a executat conștiincios obligația de întreținere, declarând locul de muncă şi cuantumul salariului realizat ce constituie şi unica sursa de existență.

Consideră corect şi echitabil încasarea pensiei alimentare în mărime procentuală din venitul realizat. A obiectat că satisfacerea pretențiilor noi înaintate de intimată îi va crea situație de incapacitate de plată, deoarece sursa de venit nu-i acoperă nici pe departe coşul minim de consul, iar starea financiară, materială se califică ca fiind sub nivelul sărăciei. Acesta nu dispune de imobile, unități de transport sau alte bunuri materiale, care ar putea li valorificate în vederea stingerii restanței la plata pensiei alimentare. La determinarea cuantumului fix al pensiei alimentare instanța de judecată nu a analizai starea materială a ambilor părinți.

Mai mult, intimata formulând cerințe de majorare a cuantumului pensiei alimentare nu a prezentat instanței nicio probă care ar confirma că starea ei materială/financiară este una precară. Aceasta activează în calitate de bucătar-şef la un restaurant de prestigiu din ***** şi realizează un venit însemnat, deține cu drept de proprietate o casă de locuit şi un teren aferent, amplasate în str. *****, 40, or. *****, *****, valoarea cărora constituie o sumă solidă.

Astfel, instanța de judecată nu a identificat care sunt posibilitățile financiare ale apelantului de a contribui într-un cuantum de 3 500.00 lei la întreținerea copilului comun. Acesta are un loc de muncă, realizează un salariu de 3 000.00-3 600,00 lei. ce constituie un venit mult mai mic în comparație cu cel al intimatei, nu dispune de bunuri materiale din care s-ar putea achita suma adjudecată. Mai mult. apelantul suferă de hipertensiune activă, este luat la evidență medicului şi este nevoit să administreze permanent pastile pentru menținerea tensiunii arteriale (certificat medical din 21.03.2024 se anexează).

Practic, apelantul prin executarea forțată a hotărârii contestate va fi lipsit de orice surse de existență.

Reprezentantul apelatului Russu Valeriu, avocatul Stoianov Ludmila , în ședința instanței de apel a susținut integral apelul declarat și a solicitat admiterea acestuia în sensul formulat.

Intimata Gorceag Tatiana, în ședința instanței de apel a solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărârii prime instanțe ca legală .

Audiind partea și reprezentantul părții, studiind materialele pricinii, examinând argumentele invocate în cererile de apel, Colegiul Civil Colegiul consideră apelul declarat ca fiind întemeiate şi care urmează a fi admis cu modificarea hotărârii, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.385 lit. b) CPC, instanța de apel după ce judecă apelul este în drept b) să admită apelul şi să modifice hotărârea primei instanțe.

Potrivit art.25 alin.(1) CPC, instanța trebuie să cerceteze direct şi nemijlocit probele, să asculte explicațiile părților şi intervenienților, depozițiile martorilor, concluziile expertului, consultațiile şi explicațiile specialistului, să ia cunoștință de înscrisuri, să cerceteze probele materiale, să audieze înregistrările audio şi să vizioneze înregistrările video, să emită hotărârea numai în temeiul circumstanțelor constatate şi al probelor cercetate şi verificate în ședință de judecată.

Conform art.117 alin.(1) şi (2) CPC, probe în pricini civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile şi obiecțiile părților, precum şi altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii. În calitate de probe în pricini civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților şi ale altor persoane interesate în soluționarea pricinii, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.

Conform prevederilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art.118 alin.(3) CPC, circumstanțele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importantă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.

Potrivit dispozițiilor art.373 alin.(1), (2), (5) CPC instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au

importantă pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la în sucirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În conformitate cu prevederile art.1 CPC, legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum şi a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod şi de alte legi.

În conformitate cu prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

Conform art.10 alin.(1) Cod civil persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Potrivit alin.(2) neexercitarea de către persoanele fizice și juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Conform art.11 alin.(1) Cod civil buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic.

Potrivit alin.(2) al aceluiași articol în special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

Dispozițiile art.12 Cod civil caracterul rezonabil, prevăzut într-o dispoziție legală sau într-un act juridic, se apreciază în mod obiectiv, luând în considerare natura și scopul elementului supus aprecierii, circumstanțele cazului, precum și uzanțele și practicile pertinente.

În temeiul art.13 alin.(1) Cod civil niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).

Prevederile alin.(2) indică că în cazul abuzului de drept, instanța de judecată, ținând cont de natura și consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive.

Alin.(3) indică statuează că dacă abuzul de drept a dus la încălcarea dreptului subiectiv al unei alte persoane, aceasta poate cere repararea prejudiciului cauzat.

Dispozițiile art.14 alin.(1) Cod civil indică că nici o persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvârșit-o sau la care a participat. Alin.(2) stabilește că nici o persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.

În contextul pretențiilor deduse judecării instanța de apel reține că în temeiul art.15 alin.(1) Cod civil apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

În temeiul art.16 alin.(1) Cod civil apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin:

a) recunoașterea dreptului;

b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului și suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui;

c) constatarea sau, după caz, declararea nulității actului juridic;

d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică;

e) impunerea la executarea obligației în natură;

f) autoapărare;

g) repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial;

h) încasarea dobânzii de întârziere sau, după caz, a penalității;

i) rezoluțiunea sau modificarea contractului;

j) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică;

k) alte căi prevăzute de lege.

În temeiul alin.(2) al aceluiași articol metodele de apărare prevăzute la alin.(1) pot fi invocate dacă sânt întrunite condițiile stabilite de lege și, după caz, de actul juridic pentru aplicarea acestora.

În conformitate cu prevederile art.38 alin.(1) și (2) Codul familiei, la desfacerea căsătoriei, soţii pot prezenta instanței judecătorești un acord privind împărțirea bunurilor lor proprietate în devălmășie şi plata pensiei de întreținere a copiilor şi soţului inapt de muncă ce necesită sprijin material, indicând mărimea acesteia, precum şi privind determinarea părintelui împreună cu care vor locui copiii minori comuni.

În cazul lipsei unui acord între soţi prevăzut la alin.(1) sau dacă se va dovedi că acordul lezează drepturile şi interesele copiilor minori sau ale unuia dintre soţi, instanța judecătorească este obligată:

a) să împartă, la cererea soților (a unuia dintre ei), bunurile lor proprietate în devălmășie;

b) să determine care dintre părinți va plăti pensia de întreținere a copiilor minori şi mărimea acesteia;

c) să stabilească, la cererea soţului inapt de muncă, care are dreptul la pensia de întreținere de la celălalt soţ, mărimea şi modul de plată a acestei pensii;

d) să stabilească cu cine dintre părinți vor locui copiii minori după divorț.

În temeiul art.58 alin.(1) Codul familiei, părinții au drepturi şi obligații egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Potrivit dispozițiilor art.74 alin.(1), (2) și (3) Codul familiei, părinții sunt obligați să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinții şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinții, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.

Conform art.75 alin.(1), (2) și (3) Codul familiei, pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinților în mărime de 1/4 - pentru un copil, 1/3 - pentru 2 copii şi 1/2 - pentru 3 şi mai mulţi copii. Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micșorat sau majorat de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părinților, de alte circumstanțe importante.

Dispozițiile art.76 alin.(1) și (2) Codul familiei prevăd că în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu şi/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75.

Cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părților, de alte circumstanțe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Conform prevederilor art.18 alin.(1) Legii privind drepturile copilului nr.338 din 15 decembrie 1994, ambii părinții, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

În acord cu art.18 alin.(1) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova la 25 februarie 1993, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

În corespundere cu art.3 alin. (l) al aceleiași Convenții, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

Articolul 98 alin.(2) Codul familiei statuează că pensia de întreținere se încasează de la data adresării în instanța judecătorească.

În temeiul art.99 alin.(1) Codul familiei, instanța judecătorească este în drept să hotărască încasarea pensiei de întreținere de la data depunerii cererii.

Din actele cauzei Colegiul a constatat că din relația reclamantei cu pârâtul Rusu Valeriu a rezultat copilul comun Gorceag Vladislav, a/n 14 februarie 2008.

În baza hotărârii Judecătoriei Rîşcani, ***** din ***** dosar nr. *****, a fost recunoscută paternitatea lui Rusu Valeriu în privința fiului minor Gorceag Vladislav, şi dispusă încasarea de la pârâtul Rusu Valeriu în beneficiul reclamantei Gorceag Tatiana a pensiei de întreținere a copilului minor Gorceag Vladislav în mărime de 1/4 din toate tipurile de plăți lunare ale pârâtului, începând cu 09 octombrie 2008, și până la atingerea majoratului de către copil.

Documentul executoriu a fost depus la executare şi se execută până la moment de către executorul judecătoresc Victor Caţer.

Conform certificatului eliberat de societatea cu răspundere limitată „Alpina Auto", salariul pârâtului Rusu Valeriu este de 2 610,00 lei.

Potrivit ordinului nr. 06-A din 01 decembrie 2018, Rusu Valeriu a fost angajat în funcție de conducător auto cu salariul de 3 000,00 lei.

Potrivit certificatului de confirmare eliberat de executorul judecătoresc Cațer Victor, pensia de întreținere, este achitată de către Rusu Valeriu, conform salarizării prezentate, în cuantum de 800 lei lunar.

Potrivit confirmării nr. 01-184 din 20 noiembrie 2023, eliberată de Colegiul Universității Tehnice a Moldovei, minorul Gorceag Vladislav a fost înmatriculat ca elev la Colegiul Universității Tehnice a Moldovei din anul 2023, forma de finanțare de la bugetul de stat, forma de învățământ cu frecvență, durata de studii de 4 ani.

Iar, potrivit răspunsului Biroului Național de Statistică, nr. 08-1-21/6 din 29 ianuarie 2024, valoarea minimului de existență, pentru un copil de vârsta 7-17 ani, a constituit în semestrul I anul 2023, în orașe mari (***** și Bălți) - 3 470,40 lei.

Prin acțiunea formulată reclamanta a comunicat că suma de facto încasată în vederea executării hotărârii Judecătoriei Rîşcani, ***** din ***** dosar nr. *****, în mărime de 800 lei lunar, nici pe departe nu corespunde cheltuielilor reale şi necesare pentru întreținerea şi îngrijirea copilului, constituind o valoare net inferioară valorii minimului de existenta calculat pentru întreținerea unui copil. Ținând cont de faptul că copilul a crescut, absolvind de curând gimnaziul, cheltuielile curente urmând să se majoreze şi mai mult odată cu accederea copilului în anul curent la studii prin contract, a solicitat să fie dispusă încasarea pensiei alimentare în cuantum fix, în mărime de 3 500 lei.

Fiind investită cu examinarea cauzei prima instanță prin hotărârea din 14 februarie 2024 a decis de a admite parțial acțiunea și a modifica cuantumul pensiei de întreținere copilului minor stabilită anterior prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, ***** din ***** nr. *****, și a încasat de la Rusu Valeriu, *****, în beneficiul Tatianei Gorceag, IDNP ***** pensia pentru întreținerea copilului minor Gorceag Vladislav, IDNP 2006500442333, în suma bănească fixă de 3 500,00 (trei mii cinci sute,00) lei lunar, începând cu data înaintării acțiunii în judecată - 25 iulie 2023 şi până la atingerea majoratului copilului minor.

În legătură cu modificarea cuantumului pensiei de întreținere încasată prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, ***** din ***** nr. *****, se retrage de la executare documentul executoriu nr. ***** emis de Judecătoria Rîșcani, ***** la ***** care urmează a fi înlocuit în cadrul procedurii de executare cu documentul executoriu nr. 2-15257/2023 emis de Judecătoria ***** (sediul Centru) la 14 februarie 2024.

S-a încasat de la Rusu Valeriu, *****, în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 1 110,00 (una mie una sută zece,00) lei.

Pentru a decide astfel prima instanță a constat că din actele prezentate, pârâtul Rusu Valeriu, achită pensie de întreținere a minorului, în cuantum de 800 lei, și respingând acțiunea de majorare a cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, minorul Gorceag Vladislav, ar beneficia de o sumă cu mult mai mică, în comparație cu realitățile prezente, ceea ce este în detrimentul lui.

Instanța mai observă că, deși pârâtul solicită respingerea acțiunii privind majorarea cuantumului pensiei de întreținere, chiar și cu cuantumul actual, pârâtul Rusu Valeriu, achită o pensie mult mai mică decât minimul necesar pentru un copil minor, cel de vârsta minorului Gorceag Vladislav.

Raportând dispozițiile normelor suscitate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră că concluzia instanței de fond este parțial incorectă.

În contextul pretențiilor deduse judecații Colegiul reiterează prevederile art.110 din Codul familiei, care prevede că, în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părți s-a schimbat, instanța judecătorească, luând în considerare şi alte circumstanțe importante ale părților, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreținere sau să-l scutească pe debitorul întreținerii de plata acesteia.

Astfel, instanța de apel reține că prin cererea de chemare în judecată înaintată reclamanta/apelanta invoca că în prezent situația financiară s-a schimbat, la moment pensia de întreține în suma de 800 lei stabilită prin hotărârea judecătorească din 20.04.2012 este insuficientă pentru a acoperi cheltuielile pentru îngrijirea și educația copilului, care potrivit confirmării nr. 01-184 din 20 noiembrie 2023, eliberată de Colegiul Universității Tehnice a Moldovei, minorul Gorceag Vladislav a fost înmatriculat ca elev la Colegiul Universității Tehnice a Moldovei din anul 2023, forma de finanțare de la bugetul de stat, forma de învățământ cu frecvență, durata de studii de 4 ani.

Ținând cont de faptul că copilul a crescut, absolvind de curând gimnaziul, cheltuielile curente urmând să se majoreze şi mai mult odată cu accederea copilului în anul curent la studii prin contract, a solicitat să fie dispusă încasarea pensiei alimentare în cuantum fix, în mărime de 3 500 lei lunar.

Potrivit art.254 alin.(5) Codul de procedură civilă, dacă pârâtul este obligat, prin hotărâre definitivă, să efectueze plăți periodice şi dacă se schimbă circumstanțele care influențează determinarea cuantumului obligațiilor de plată sau durata lor, fiecare parte este în drept să depună o nouă cerere în judecată şi să solicite schimbarea cuantumului obligațiilor de plată sau a termenului lor, înaintând o nouă acțiune.

Astfel, la modificarea cuantumului pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă, instanța de judecată urmează să țină cont de starea materială şi familială a părților, precum şi se va ţine cont şi de faptul, că la materialele cauzei lipsesc careva date privind veniturile pârâtului sau încadrarea oficială în câmpul muncii a acestuia.

Așa dar din materialele cauzei se constată cu certitudine că reclamanta şi pârâtul, care locuiesc separat, sunt părinții copilului minor Gorceac Vladislav, a.n.14.02.2008 .

În baza hotărârii Judecătoriei Rîşcani, ***** din ***** dosar nr. *****, a fost recunoscută paternitatea lui Rusu Valeriu în privința fiului minor Gorceag Vladislav, şi dispusă încasarea de la pârâtul Rusu Valeriu în beneficiul reclamantei Gorceag Tatiana a pensiei de întreținere a copilului minor Gorceag Vladislav în mărime de 1/4 din toate tipurile

de plăți lunare ale pârâtului, începând cu 09 octombrie 2008, şi până la atingerea majoratului de către copil.

Documentul executoriu a fost depus la executare şi se execută până la moment de către executorul judecătoresc Victor Caţer.

În acest sens Colegiul reține că starea materială reprezintă situația socio-economică a persoanei (părinte), determinantă pentru întreținerea unei vieții decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile şi mobile deținute în proprietate, a veniturilor obținute din activități generatoare de profit, precum şi a factorilor ce influențează nemijlocit aspectul economic al persoanei.

De dreptul de a solicita modificarea cuantumului pensiei de întreținere pot beneficia, în egală măsură, ambii părinți, în dependență de starea materială şi familială a acestora, fiind suficientă în acest sens, întrunirea cel puțin a uneia din aceste ipoteze, însă schimbarea situațiilor specificate nu trebuie să fie formală, ci esențială, sarcina aprecierii respective aparținând în exclusivitate instanței competente să o examineze.

Totodată, instanțele de judecată urmează a ține cont de principiul interesului superior al copilului, consacrat la art. 9 din Convenția cu privire la drepturile copilului, la care Republica Moldova este parte, de menținerea echilibrului drepturilor copiilor al ambilor părinții care nu se află în relație de căsătorie, precum şi de proporționalitatea cuantumului pensiei de întreținere pentru fiecare copil în parte.

Mai mult ca atât, modificarea (micșorarea sau majorarea) cuantumului pensiei de întreținere nu trebuie să favorizeze interesele unui copil în detrimentul altuia, mărimea acesteia trebuie să fie una rezonabilă şi echitabilă, determinată în exclusivitate de instanța de judecată, a cărei discreție decizională nu trebuie să depășească cadrul legal pertinent.

Or, părinții sunt obligați de a contribui, în egală măsură, la întreținerea copiilor minori, ori copilul a crescut, necesitățile de întreținere a acestuia s-au majorat, fapt ce generează surse suplimentare de întreținere, care ar corespunde cel puţin cu minimul de existență a acestora.

Obiectul obligației de întreținere îl formează mijloacele necesare traiului, adică alimente, locuință, îmbrăcăminte, medicamente, nevoi spirituale, dar şi mijloace necesare pentru creşterea, educarea, şi pregătirea profesională a copiilor. întreținerea se acordă nu numai din câştigul din munca în sensul comun, dar şi din alte mijloace ale debitorului obligației de întreținere, tocmai în virtutea principiului potrivit căruia întreținerea se datorează în dependență de nevoile celui care o cere, dar şi cu mijloacele celui care urmează a o plăti.

Totodată, Colegiul Civil consideră că instanța nu a elucidat şi nu a dat apreciere circumstanței potrivit căreia intimata şi-a întemeiat pretenția de majorare a obligației de întreținere pe faptul că fiul minor a fost înmatriculat şi studiază la Colegiul Universității Tehnice a Moldovei din anul 2023.

Potrivi confirmării nr. 01-184 din 20.11.2023 eliberată de Colegiul UTM Gorceag Vladislav studiază la secția zi cu forma de finanțare de la bugetul de stat. Prin urmare, forma de finanțare a studiilor de la bugetul de stat nu implică plăti suplimentare şi nu servește ca temei pentru majorarea plăților de întreținere. Deci stabilirea unui cuantum de fix al pensiei alimentare în mărie de 3 500, 00 lei în lipsa altor surse de venit al debitorului cu excepția salariului face ca procesul să devină unul inechitabil. Obligația stabilită de instanța este una exagerat de mare, care lipsește apelantul de surse de existență.

Or, instanță de judecată nu a identificat care sunt posibilitățile financiare ale apelantului de a contribui într-un cuantum de 3 500.00 lei la întreținerea copilului comun. Acesta are un loc de muncă, realizează un salariu de 3 000.00-3 600,00 lei. ce constituie un venit mult mai mic în comparație cu cel al intimatei, nu dispune de bunuri materiale din care s-ar putea achita suma adjudecată.

Potrivit certificatului medical din 21.03.2024 apelantul suferă de hipertensiune activă, este luat la evidența medicului şi este nevoit să administreze permanent pastile pentru menținerea tensiunii arteriale Diagnosticul stabilit tensiune arterială de gradul II nu-i permite să activeze prin cumul în alte funcții, în special care necesită efort fizic. Practic, apelantul prin executarea forțată a hotărârii contestate va fi lipsit de orice surse de existență.

In susținerea celor invocate instanța de apel reține că potrivit certificatului de salariu pentru perioada 2021-2024; informația Serviciului Fiscal de Stat privind veniturile obținute pentru anii 2022-2023, informația CNAS se confirmă că apelantul nu beneficiază de plăți sociale.

În astfel de circumstanțe, Colegiul consideră necesar de a modifica hotărârea primei instanțe prin micșorarea cuantumului pensiei de întreținere de la 3500 (trei mii cinci sute) lei la 2000 (două mii) lei cu încasarea de la Rusu Valeriu, *****, în beneficiul Tatianei Gorceag, IDNP ***** pensia pentru întreținerea copilului minor Gorceag Vladislav, IDNP 2006500442333, începând cu data înaintării acțiunii în judecată - 25 iulie 2023 şi până la atingerea majoratului copilului minor.

Potrivit art.94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată

Cu referire la cheltuielile de judecată, fiind o cerință subsecventă celei principale, poartă soarta cerinței de bază, la fel urmând a fi admisă proporțional acțiunii admise cu încasarea de la Rusu Valeriu, *****, în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 720 (șapte sute douăzeci) lei.

În acest sens, instanța reține că respectarea principiului preeminenței dreptului constituie una din exigențele unui proces echitabil în sensul art.6 par.(1) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale (Roşca c. Moldovei, nr.6267/02 din 22.03.2005, par.24, f.d.28).

Inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituitei Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curţii Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că prima instanță nu a elucidat pe deplin circumstanțele cauzei, a adoptat o hotărâre parțial întemeiată, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de Russu Valeriu cu modificarea hotărâri primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.b), 390 CPC, Colegiul Civil,

**d e c i d e:**

Se admite apelul declarat de avocatul Stoianov Ludmila în interesele lui Russu Valeriu.

Se modifică hotărârea Judecătoriei *****, sediul Centru din 14 februarie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gorceag Tatiana către Rusu Valeriu, privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor prin micșorarea cuantumului pensiei de întreținere de la 3500 (trei mii cinci sute) lei la 2000 (două mii) lei.

Se încasează de la Rusu Valeriu, *****, în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 720 (șapte sute douăzeci) lei.

Decizia este definitivă și executorie, însă cu drept de recurs în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale, la Curtea Supremă de Justiție.

Președintele ședinței, Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Dorin Dulghieru

Constantin Roșca

Dosarul:nr.2a-1867/24 Judecător: Dan Sîrbu
2-23107189-02-2a-08052024

**D I S P O Z I T I V U L**
**D E C I Z I E I**

28 ianuarie 2025 *****

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina

Anton

Judecătorii Dorin Dulghieru și Constantin

Roșca

Grefier

Victoria Talpă

examinând în ședința publică apelul declarat de avocatul Stoianov Ludmila în interesele lui Russu Valeriu, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gorceag Tatiana către Rusu Valeriu, privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, împotriva hotărârii Judecătoriei *****, sediul Centru din 14 februarie 2024, prin care acțiunea a fost admisă.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.b), 390 CPC, Colegiul Civil,

**d e c i d e:**

Se admite apelul declarat de avocatul Stoianov Ludmila în interesele lui Russu Valeriu.

Se modifică hotărârea Judecătoriei *****, sediul Centru din 14 februarie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gorceag Tatiana către Rusu Valeriu, privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor prin micșorarea cuantumului pensiei de întreținere de la 3500 (trei mii cinci sute) lei la 2000 (două mii) lei.

Se încasează de la Rusu Valeriu, *****, în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 720 (șapte sute douăzeci) lei .

Decizia este definitivă și executorie, însă cu drept de recurs în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale, la Curtea Supremă de Justiție.

Președintele ședinței, Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Dorin Dulghieru

Constantin Roșca